

Universitatea Tehnică a Moldovei

CONTRACTUL DE CONCESIUNE ÎN VIZIUNEA NOILOR REGLEMENTĂRI.

Student:

Vicol Rodica

Coordonator:

Climova Ala

conf. univ., dr. în drept

Chișinău, 2020

REZUMAT

Vicol Rodica „Contractul de concesiune în viziunea noilor reglementări”.

Teză de master în drept.

Structura tezei: Introducere, 5 capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 60 de titluri, 83 pagini text de bază.

Cuvinte-cheie: contract de concesiune, păți contractante, obiect, evoluție, încheiere, încetare, efecte.

Actualitatea și importanța temei abordate. Pentru Republica Moldova, deși perioada dezvoltării dreptului de concesiune este una relativ scurtă, în interiorul ei s-au reușit multe lucruri și anume: la nivel doctrinar, țara noastră s-a integrat perfect la spațiul științifico-doctrinar internațional prin lucrările multor specialiști în domeniu, demni de mult respect și considerațiune, la nivel legislativ, existența și aplicarea în interval de mai mult de două decenii a legislației doar în două redacții spune multe despre calitatea lor, în special de calitatea ultimei, de dată recentă, adaptată în mare parte la cadrul legislativ european pe segmentul concesiunilor de servicii și lucrări.

La caz, considerăm că cercetările ce abordează subiectul contractului de concesiune sunt actuale și vor mai fi pentru mult timp înainte, în condițiile în care categoria și calitatea serviciilor publice sunt în continuă evoluție așa cum, de altfel, sunt toate domeniile vieții.

Scopul tezei. Scopul central al lucrării de față se axează pe intenția de a oferi doctrinei moldave o distinctă viziune asupra conceptului și naturii juridice a contractului de concesiune, descoperirea subtilității și esenței instituției concesiunii, locului ei în rândul instituțiilor ce promovează ideea dezvoltării calității serviciului public prin detașarea lui din stăpânirea efectivă și gestiunea realizată exclusiv de autorităților publice, contribuirea cu noi idei ce vor sta la baza dezvoltării instituției vizate în viitorul apropiat, chestiune imposibil de evitat.

Metodele de cercetare. La realizare studiului au fost utilizate cele mai variate metode de cercetare științifică, pe larg aplicate și recunoscute după eficiență. Dintre acestea enumerăm: metoda istorică, metoda analizei, metoda sintezei, metoda sistemică, metoda empirică, metoda deducției, precum și metoda comparativă.

Noutatea științifică. Noua reglementare a domeniului concesiunilor impune la noi dezbateri din partea doctrinei, cizelări, adaptări la noile tendințe și cerințe ale timpului, experimentări și comparații, exprimări de opinii și propuneri variate, mult mai inspirate și potrivite direcției de dezvoltare a statului nostru, atât de insistent și dornic de avansare și aliniere la rangul statelor înalt dezvoltate.

RÉSUMÉ

Vicol Rodica „Le contrat de concession dans la vision de la nouvelle réglementation”.

Mémoire de maîtrise en droit.

Structure de la thèse: Introduction, 5 chapitres, conclusions générales et recommandations, bibliographie de 60 titres, 83 de pages de texte de base.

Mots-clés: contrat de concession, parties contractantes, objet, évolution, conclusion, résiliation, effets.

L'actualité et l'importance du sujet abordé. Pour la République de Moldova, la période de développement du droit de concession soit relativement courte, beaucoup de choses ont été accomplies en son sein, à savoir: au niveau doctrinal, notre pays s'est parfaitement intégré dans l'espace scientifique et doctrinal international grâce aux travaux de nombreux spécialistes du domaine. de beaucoup de respect et de considération, au niveau législatif, l'existence et l'application de plus de deux décennies de législation dans seulement deux rédactions en dit long sur leur qualité, en particulier la qualité des dernières, récentes, largement adaptées au cadre législatif dans le segment européen des concessions de services et de travaux. Dans ce cas, nous considérons que les recherches qui abordent l'objet du contrat de concession sont d'actualité et le seront encore longtemps, étant donné que la catégorie et la qualité des services publics sont en constante évolution comme, d'ailleurs, tous les domaines de la vie.

Le but de la thèse. L'objectif central de cet travail se concentre sur l'intention de donner à la doctrine moldave une vision distincte du concept et de la nature juridique du contrat de concession, en découvrant la subtilité et l'essence de l'institution concessionnaire, sa place parmi les institutions qui promeuvent l'idée de développer la qualité du service public en la détachant. du contrôle et de la gestion efficaces effectués exclusivement par les pouvoirs publics, de l'apport d'idées nouvelles qui seront à la base du développement de l'institution visée dans un proche avenir, chose impossible à éviter.

Méthodes de recherche. L'étude a utilisé les méthodes de recherche scientifique les plus variées, largement appliquées et reconnues pour son efficacité. Parmi celles-ci, nous énumérons: la méthode historique, la méthode d'analyse, la méthode de synthèse, la méthode systémique, la méthode empirique, la méthode de déduction, ainsi que la méthode comparative.

Nouveauté scientifique. La nouvelle réglementation du domaine des concessions nécessite de nouveaux débats de la doctrine, des ciseaux, des adaptations aux nouvelles tendances et exigences de l'époque, des expérimentations et des comparaisons, des expressions d'opinions et des propositions diverses, beaucoup plus inspirées et appropriées à la direction de développement de notre état, si insistante et désireux d'avancer et de s'aligner sur les rangs des États hautement développés.

CUPRINS

INTRODUCERE	11
I. ANALIZA LEGISLATIVA SI DOCTRINARA A RAPORTURILOR DE CONCESIUNE.	14
1.1. Conceptul și natura juridică a dreptului de concesiune. Sediul materiei. Apartenența la ramura dreptului.	14
1.2. Scurt istoric al evoluției reglementărilor în materia contractului de concesiune. ...	17
1.3. Studiu comparat al doctrinei ce abordează problematica contractului de concesiune.....	20
Concluzii la capitolul I.	27
II. GENERALITĂȚI CU PRIVIRE LA CONTRACTUL DE CONCESIUNE.	29
2.1. Noțiunea, clasificarea și caracterele juridice ale contractului de concesiune.	29
2.2. Delimitarea concesiunii de alte contracte asemănătoare (achizițiile publice, parteneriatul public-privat, contractul de gestionare a bunurilor publice).	34
2.3. Concluzii la capitolul II.....	38
III. ELEMENTELE CONTRACTULUI DE CONCESIUNE.	39
3.1. Părțile contractante.	39
3.2. Obiectul contractului de concesiune în percepția noii reglementări.....	41
3.3. Prețul (redevența) contractului de concesiune.	45
3.4. Durata contractului de concesiune.	46
3.5. Concluzii la capitolul III.....	48
IV. PARTICULARITATEA ÎNCHEIERII, EXECUTĂRII ȘI ÎNCETĂRII CONTRACTULUI DE CONCESIUNE.	49
4.1. Principii ale încheierii și executării contractului de concesiune.	49
4.2. Etape distincte ale încheierii contractului de concesiune.....	52
4.2.1. Etapa premergătoare (prealabilă) emiterii deciziei de contractare.....	53
4.2.2. Finalizarea procedurii de atribuire a concesiunii – semnarea contractului de concesiune.....	57
4.3. Reguli cu privire la executarea contractului de concesiune.....	59
4.3.1. Dreptul de a subcontracta în cadrul executării contractului de concesiune. ...	59
4.3.2. Temeiurile și condițiile modificării contractului de concesiune.	60
4.4. Încetarea contractului de concesiune.	64
4.5. Concluzii la capitolul IV	67
V. STUDIU DE CAZ	68
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI	77
BIBLIOGRAFIE	79
ANEXE	83
Anexa 1	83

Anexa 2	88
Anexa 3	91
Anexa 4	94
Anexa 5	98
Anexa 6	104
Anexa 7	109

INTRODUCERE

Actualitatea temei cercetate se particularizează prin esența, destinația și importanța perpetuă a instituției dreptului de concesiune care, în ultimele decenii, a cunoscut o dezvoltare fără precedent, o amploare în cadrul relațiilor administrative ce implică încredințarea gestiunii serviciilor publice particularilor pregătiți pentru a presta servicii în numele autorităților statului.

Cu multă vreme în urmă, autoritățile publice au înțeles că domeniul administrativ nu este în stare să cuprindă, să asimileze și să asigure calitatea unor servicii pur tehnice, economice, de gestiune a unor necesități colective care, după natura lor, nu sunt strict de putere publică, de administrare și organizare a vieții sociale. În categoria acestor servicii ar intra transportul rutier, feroviar sau aerian de persoane, serviciile de logistică, de întreținere tehnică a infrastructurii administrație, de întreținere a infrastructurii rutiere, diferite servicii de comunicație etc.

În circumstanțele arătate, din intenția de a se elibera de povara acestora, din lipsa puterii financiare de gestiune, din năzuința căutării alternativelor de dezvoltare și valorificare a respectivelor servicii, a apărut ideea încredințării lor unor particulari, persoane fizice sau juridice, specializați în prestarea serviciilor vizate. Așa sa făcut, că la începutul secolului trecut, instituția concesiunii să intre în perioada de înflorire, dezvoltare și practicare pe larg, cuprinzând noi și noi servicii, lucrări și categorii de bunuri ale domeniului publice pasibile de transfer spre gestiunea particularilor ce dau dovadă de capacitate necesară prestării lor, dar și de dorința de a obține beneficii financiare, patrimoniale și de imagine.

Pentru Republica Moldova, deși perioada dezvoltării dreptului de concesiune este una relativ scurtă, în interiorul ei s-au reușit multe lucruri și anume: la nivel doctrinar, țara noastră s-a integrat perfect la spațiul științifico-doctrinar internațional prin lucrările multor specialiști în domeniu, demni de mult respect și considerațiune, la nivel legislativ, existența și aplicarea în interval de mai mult de două decenii a legislații doar în două redacții spune multe despre calitatea lor, în special de calitatea ultimei, de dată recentă, adaptată în mare parte la cadrul legislativ european pe segmentul concesiunilor de servicii și lucrări.

Acestea fiind arătate, considerăm că cercetările ce abordează subiectul contractului de concesiune sunt actuale și vor mai fi pentru mult timp înainte, în condițiile în care categoria și calitatea serviciilor publice sunt în continuă evoluție așa cum, de altfel, sunt toate domeniile vieții.

Mai mult, noua reglementare a domeniului concesiunilor impune la noi dezbateri din partea doctrinei, cizelări, adaptări la noile tendințe și cerințe ale timpului, experimentări și comparații, exprimări de opinii și propuneri variate, mult mai inspirate și potrivite direcției de dezvoltare a statului nostru, atât de insistent și dornic de avansare și aliniere la rangul statelor înalt dezvoltate.

Scopul și obiectivele lucrării. Scopul central al lucrării de față se axează pe intenția de a oferi doctrinei moldave o distinctă viziune asupra conceptului și naturii juridice a contractului de concesiune, descoperirea subtilității și esenței instituției concesiunii, locului ei în rândul instituțiilor ce promovează ideea dezvoltării calității serviciului public prin detașarea lui din stăpânirea efectivă și gestiunea realizată exclusiv de autorităților publice, contribuirea cu noi idei ce vor sta la baza dezvoltării instituției vizate în viitorul apropiat, chestiune imposibil de evitat.

Pentru atingerea scopurilor principale ale studiului, au fost trasate următoarele obiective:

➤ analiza viziunilor doctrinare, atât cele autohtone, cât și străine asupra esenței și naturii juridice a contractului de concesiune;

➤ identificare problemelor ce afectează buna funcționare a instituției concesiunii în spațiul juridic al Republicii Moldova;

➤ realizarea studiului comparat al legislației Republicii Moldova cu legislația statelor europene pe segmentul reglementării concesiunilor, dar și a conținutului juridic al contractului prin care se materializează respectivele raporturi juridice;

➤ analiza comparată a legislației anterioare ce reglementa instituția concesiunii cu cea actuală, în vigoare din anul 2018, în planul compatibilității cu interesele actuale ale societății, cu specificul oricărui serviciu public ce urmează a fi prestat, cu tendințele generale de dezvoltare a statului nostru, dar și cu capacitatea mediului de afaceri în a oferi servicii publice de calitate;

➤ identificarea de noi idei și soluții viabile destinate îmbunătățirii cadrului legislativ în domeniul concesiunilor de servicii și lucrări;

➤ formularea unor sugestii de aplicare eficientă a legislației în domeniul concesiunilor, de înțelegere corectă a rațiunii normei juridice reglementare, cunoașterea cu desăvârșire a procedurilor cu privire la atribuirea concesiunii, încheierea contractului, executarea și încetarea.

Metodele de cercetare. La realizarea studiului au fost utilizate cele mai variate metode de cercetare științifică, pe larg aplicate și recunoscute după eficiență. Dintre acestea enumerăm: metoda istorică, metoda analizei, metoda sintezei, metoda sistemică, metoda empirică, metoda deducției, precum și metoda comparativă. De altfel, metoda comparativă este de esența cercetării noastre și a reprezentat un mijloc eficient pentru valorificarea din perspectivă evolutivă a concesiunii în spațiul moldav, românesc, european și internațional.

Totodată, prin lucrarea de față am urmărit o prezentare și o abordare comparativă a legislațiilor statelor cu experiență îndelungată în domeniul concesiunilor, fără a ne limita la spațiul european, din categoria acestora fiind și unele țări din Asia centrală, China, Japonia etc.

Structura lucrării. Structural lucrarea se alcătuiește din introducere, trei capitole, concluzii și recomandări, surse bibliografice din cele mai variate și esențiale în materie.

În Capitolul I, intitulat: „*Aspecte generale cu privire la natura juridică a contractului de concesiune*” este studiat în detaliu conceptul și natura juridică a dreptului de concesiune, este arătat sediul materiei, dar și apartenența la ramură a dreptului de concesiune. De asemenea, aici este examinat și istoric evoluției reglementărilor în materia contractului de concesiune, precum este studiat aspectul comparat al doctrinei ce abordează problematica contractului de concesiune.

Capitolul II, „*Generalități cu privire la contractul de concesiune*” este destinat analizei conținutului juridic al contractului de concesiune, începând cu noțiunea, clasificarea și caracterele juridice ale contractului de concesiune, dar și delimitării sale de alte contracte asemănătoare (achizițiile publice, parteneriatul public-privat contractul de gestionare a bunurilor publice).

Capitolul III, „*Elementele contractului de concesiune*” este dedicat analizei statutului părților contractante, obiectului contractului de concesiune în percepția noii reglementări, prețul (redevența) contractului de concesiune, dar și durata de exercitare a acesteia.

În capitolul IV, cu genericul: „*Particularitatea încheierii, executării și încetării contractului de concesiune*” am abordat esența principiilor încheierii și executării contractului de concesiune, etape distincte ale încheierii contractului de concesiune, regulile cu privire la executarea contractului de concesiune, precum și cele cu referire la încetare.

BIBLIOGRAFIE

I. Acte normative

1. Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune. Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L94 din 28 martie 2014.
2. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 18.08.1994, nr. 1.
3. Codul Civil al Republicii al Moldova, adoptat prin Legea nr.1107-XV din 06.06.2002. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 22.06.2002, nr. 82-86.
4. Codul Civil al României, Legea nr. 71/2011, republicată. În: Monitorul oficial al României, 15.07.2011, nr. 505.
5. Legea cu privire a concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii nr nr. 121 din 05.07.2018. Monitorul Oficial nr.309-320/470 din 17.08.2018.
6. Legea nr. 534 din 13-07-1995 cu privire la concesiuni. în Monitorul Oficial Nr. 67 art. 752 din 30-11-1995 (abrogată).
7. Legea nr.121 din 04.05 2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice Monitorul Oficial Nr. 90-93 din 29-06-2007.
8. Legea nr. 131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice. Monitorul Oficial Nr. 197-205 din 31.07.2015.

II. Literatură autohtonă

9. Aramă Elena. Istoria dreptului românesc. Chișinău, 1998.
10. Ardelean Grigore. Drept comercial. Editura Adriga-Vis. Chișinău, 2017.
11. Ardelean Grigore. Drept comercial. Ed. Cartea militară. Chișinău, 2019.
12. Ardelean Grigore. Drept civil. Drepturile reale. Teoria generală a obligațiilor. Ed. Cartea militară, Chișinău, 2020.
13. Belecciu Liliana. Contractul de concesiune. Teza de doctorat. Chișinău, 2007.
14. Bloșenco Andrei. Drept civil. Partea specială. Ed. Cartdidact, Chișinău, 2003,
15. Chibac Gheorghe, Băieșu Aurel, Rotari Alexandru, Efrim Oleg. Drept civil. Contracte speciale. V-III, Ed. Cartier, Chișinău, 2005.
16. Chibac Gheorghe, Băieșu Aurel și alții. Drept civil. Contracte și succesiuni. Vol. III. Chișinău, Cartier, 2006.
17. Soare G. Evoluții în concesiunea bunurilor proprietate publică. Revista Legea și viața, Chișinău, 5/2013, p.49.

18. Cuznețov Alexandru. Conceptualizarea contractului comercial de concesiune. Revista Națională de drept, nr. 1/2017, p. 32.

III. Literatură străină

19. Apostol Tofan Dana. Le Partenariat public-privé. Analele Universității București, Seria Drept, nr.II/2005, p.51.

20. Avram Iulian. Contractele deconcesiune. Editura Rosetti, București, 2003.

21. Bîrsan Corneliu. Drept civil. Drepturile reale principale. Ediția a 4-a. Editura Hamangiu, București, 2020.

22. Cărpenaru Stanciu D. Drept comercial român. Vol. I, București, 1993.

23. Calotă Ponea Adina. Contractul de concesiune - izvor al dreptului real de concesiune. Revista română de științe Juridice, p. 61.

24. Cercel S. Drept civil. Patrimoniul. Posesia. Proprietatea, Editura Universitaria, 2002.

25. Chiriac L. Activitatea autorităților administrației publice. Editura Accent, Cluj-Napoca, 2002.

26. David S. Contractul de concesiune. Revista Dreptul, nr. 9/1991, București, pp. 45-46.

27. Deleanu Irina. Drept Administrativ II. Suport de Curs IDD. Editura Pro Universitaria, București, 2010.

28. Dragoș D. C. Legea contenciosului administrativ. Comentarii și explicații, ediția 2-a. Editura C. H. Beck, București, 2009.

29. Erast Diti Tarangul. Tratat de drept administrativ. Editura Glasul Bucovinei. Cernăuți, 1944.

30. Filipescu Ion. Domeniul public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale. Revista Dreptul nr.5-6/1994, p.77-79.

31. Francisco José Villar Rojas. Congresul extraordinar XIV. „Derecho y Salud”. Vol.14/2006.

32. Gherghina S., Sebeni A. Efectele și încetarea contractului de concesiune. Dreptul nr. 11/1999, p. 10.

33. Giurgiu Liviu, Segăreanu Aurel, Rogoveanu Costin Horia. Drept administrativ, Ed. Sylvy, București, 2001.

34. Hamangiu Constantin, Bălănescu Rosetti, Băicoianu Alexandru. Tratat de drept civil român, vol. II, Ed. All Beck, București, 2002.

35. Leon Duguit. Traité de droit constitutionnel. Vol. 3, Paris, 1923.

36. Macu L.P. Istoria dreptului românesc. București, 1999.

37. Maurice Hauriou. Précis de droit administratif. Sirey, Paris, 1927.

38. Menéndez Adolfo. Comentarios a la nueva Ley 13/2003, de 23 de Mayo, reguladora del contrato de concesión de obras públicas. Ed.Thomson Civitas, 2003, p. 97.
39. Negulescu Paul. Tratat de drept administrativ. Volumul I. Principiile generale, București, 1934.
40. Nemoianu D. Regimul juridic al concesiunilor. Revista de Drept Comercial nr. 5/1999.
41. Iorgovan Antonie. Tratat de Drept Administrativ. Editura All Beck, ediția a III-a, București, 2008.
42. Ogarcă (Dinu) Cătălina Georgeta. Contractul de concesiune în România. Abordare comparativă cu alte state ale lumii. Rezumatul tezei de doctorat. București, 2015 p.
43. Oroveanu M. Teoria generală a serviciului public. Revista „Studii de Drept Românesc”, nr. 3/1994, p. 220.
44. Podaru Ovidiu. Caducitatea actului juridic în dreptul public”, Editura Hamangiu, 2019.
45. Pop Liviu. Dreptul de proprietate și dezmembrămintele sale. Editura Lumina Lex, București, 1997.
46. Osborne D., Gaebler T. Reinventing Government: How the Entrepreneurial Spirit is Transforming in the Public Sector, New York: Plume, 1992.
47. Prisacaru V. Contenciosul Administrativ Român. Editura ALL Beck, București, 1994.
48. Rarincescu Constantin. Drept administrativ. Ed. Emil Stănescu. București, 1926-1927.
49. Rarincescu Constantin. Teoria serviciului public. Editura Cursurilor litografiate. București, 1941.
50. René Dussault. Louis Borgeat. Traité de droit administratif. Presses de l’Université Laval, Quebec, 2ème edition, vol. 2, 1986.
51. Rivero J., Waline J. Droit administratif. 17 edition. Sirey, Paris, 1996.
52. Rønne Anita. Public and Private Rights to Natural Resources and Differences in Their Protection (Drepturi de natură publică și privată asupra resurselor naturale și diferențe în protecția lor), Oxford University Press, 2010, p.66.
53. Săraru Cătălin-Silviu. Clauzele de drept public în contractele administrative. Revista Transilvană de Științe Administrative, 1(34)/2014, pp. 98-112.
54. Secrieru Al. Evoluția istorico-juridică a contractului de locațiune a bunurilor imobiliare. Revista Studii juridice universitare, 3-4/2019, p. 162-163.
55. Sebeni A. Noțiunea contractului de concesiune și încheierea acestuia. Revista „Dreptul” nr. 8/1999, p. 17.
56. Trofimov Igor, Ardelean Grigore, Crețu A. Dreptul mediului. Ed. Bons Offices. Chișinău, 2015.

IV. Surse internet

57. Demciuc E. Natura juridică a contractului de concesiune în lumina reglementărilor juridice actuale. <http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/3910/1>
58. Prescure. Despre regimul juridic al contractului de concesiune în dreptul românesc contemporan. http://revcurentjur.ro/old/arhiva/attachments_200412/recjurid041_24F.pdf.
59. <http://revcurentjur.ro/old/arhiva/attachments>
60. http://revcurentjur.ro/old/arhiva/attachments_200412/recjurid041_24F.pdf.